

FiComin kommentit AVMS-direktiivin ja telepaketin siirtovelvoitetta koskevien säännösten implementoinnista

AVMS-direktiivi

Kuvaohjelmalakea sovelletaan sen 2 §:n mukaisesti kuvaohjelman tarjoamiseen ja sen valvontaan Suomessa silloin kun ohjelmaa tarjotaan sellaisessa televisioinnassa tai tilausohjelmalvelussa, johon sovelletaan televisio- ja radiotoiminnasta annettua lakia. Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain on korvannut sähköisen viestinnän palveluista annettu laki (SVPL), jonka 3 §:ssä tilausohjelmalvelu määritellään palveluksi, jossa audiovisuaalisia ohjelmia pidetään käyttäjien saatavilla ohjelmista tehdyn ohjelmaluettelon pohjalta. Teleoperaattoreita ei voida katsoa SVPL:n määritelmien mukaisiksi televisioinnassa tapahtuvan kuvaohjelman tarjoajiksi eikä Suomessa FiComin käsityksen mukaan toimi AVMS-direktiivissä tarkoitettuja videonjakoalustapalveluita, joten FiComin jäsenten osalta AVMS-direktiivin implementoinnissa ratkaisevaa on tilausohjelmalvelun tarjoajan määritelmä.

AVMS-direktiivin muuttamisesta annettu direktiivi 2018/1808 ei muuta tai laajenna direktiivin 2010/13/EU 1 artiklan g kohdan aiempaa muotoilua, jonka mukaan 'tilattavalla audiovisuaalisella mediapalvelulla' (ei-lineaarinen audiovisuaalinen mediapalvelu) tarkoitetaan audiovisuaalista mediapalvelua, jonka mediapalvelun tarjoaja tarjoaa ohjelmien katselunsa käyttäjän valitsemana ajankohtana ja käyttäjän omasta pyynnöstä mediapalvelun tarjoajan valikoimista ohjelmista tehdyn luettelon pohjalta. AVMS-direktiiviin tehtyjä muutoksia implementoidessa SVPL:n tilausohjelmalvelun käsitettä ei siten tule laajentaa. Esimerkiksi Kansallinen audiovisuaalinen instituutti on katsonut 29.1.2015 antamassaan päätöksessä Dnro 13/821/2015, ettei silloin TeliaSonera Finland Oyj -nimellä toimineeseen Telia Finland Oyj:hin sovelleta kuva-ohjelmalain 2 § 1 momentin määräyksiä, koska yhtiö ei muokkaa kanaviensa ja palvelujensa ohjelmasisältöjä. Teleyritys ei ole vastuussa kuvaohjelmalain mukaisista velvoitteista ainoastaan välittäessään mediapalvelun tarjoajan toteuttamia videokirjastoja.

Siirtovelvoite

SPVL 227 §:n mukaan verkkopalvelua kaapelitelevisioverkossa tarjoava teleyritys on velvollinen siirtämään verkossa ilman korvausta julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmistot sekä näihin sisältyvää ohjelmaa varten toimitetun vapaasti vastaanotettavan aineiston, ohjelmistoihin liittyvät mainokset sekä ohjelmistoihin liittyvät oheis- ja lisäpalvelut. Tekijänoikeuslain 25 i §:n mukaan tekijällä on oikeus saada edelleen lähettäjältä korvaus jakeluvelvoitteen alaisten ohjelmien edelleen lähettämisestä, jollei edelleen lähettäjä näytä toteen, että korvaus on jo maksettu lähetysoikeuksien hankinnan yhteydessä.

Eurooppalaisen sähköisen viestinnän sääntelystä annetun direktiivin 2018/1972 siirtovelvollisuuksia (must carry) koskevan 114 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat asettaa tiettyjen radio- ja televisiolähetyskanavien ja niihin liittyvien täydentävien palvelujen välittämistä koskevia kohtuullisia siirtovelvoitteita sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja tarjoaville yrityksille, jos merkittävä määrä kyseisten verkkojen ja palvelujen

loppukäyttäjiä käyttää niitä pääasiallisena keinonaan vastaanottaa radio- ja televisiolähetyskanavia. Tällaisia velvoitteita voidaan asettaa ainoastaan, jos se on välttämätöntä kunkin jäsenvaltion selkeästi määrittelemien yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi, ja niiden on oltava oikeasuhteisia ja avoimia.

Siirtovelvoitesääntely ei ole enää välttämätöntä

Perustavasti muuttuneessa mediaympäristössä kaapelitelevisio-operaattorilla ei ole enää sellaista monopoliasemaa lähenevää mahdollisuutta vaikuttaa katsojien saatavilla olevaan televisiotarjontaan, joka oikeuttaisi pitkälle menevän puuttumisen operaattoreiden omaisuudensuojaan ja elinkeinon harjoittamisen vapauteen. Toimintaympäristö on muuttunut siten, että tv-lähetykset eivät ole enää kaapelitalouksissa katsottavissa vain kaapeliteitse, vaan katsojilla on mahdollisuus katsella haluamiaan ohjelmia ajasta ja paikasta riippumatta haluamallaan välineellä. Vastaavasti radion perinteinen FM-kuuntelu kotistereosta kaapeliverkon kautta on nykyään uusien teknologioiden myötä marginaalista ja silti julkisen palvelun radio-ohjelmistoja välitetään sellaisilla taajuusalueilla, joita tarvittaisiin kaapelilaajakaistan tarpeisiin. Esimerkiksi DOCSIS 3.1 -standardi mahdollistaa olemassa olevan kaapeli-infran käyttämisen nopeiden laajakaistayhteyksien toteuttamiseen, ja standardissa taajuuksia 200 MHz:iin asti käytetään paluukanavana. Jos kaapelioperaattorit ovat velvollisia siirtämään ko. taajuuksilla FM- signaalia, ne eivät voi hyödyntää paluusuunnan tarjoamaa kaistanleveyttä. Taajuusalue olisi tehokkaammassa käytössä, jos sitä voisi käyttää yleisenä siirtotienä muunkin sisällön kuluttamiseen. Siirtovelvoitteen ei tule estää järkevää taajuuksien käyttöä.

Siirtovelvoitteen piiristä poistui joukko kotimaisia kanavia vuoden 2011 heinäkuussa sekä vuoden 2017 toukokuussa. Näiden kanavien jakelu kaapeliverkoissa jatkui must carry -velvoitteen päättymisestä huolimatta, joten myöskään Yleisradion kanavien pitäminen siirtovelvoitteen alaisena ei ole välttämätöntä, vaan niiden jakelu jatkuisi varmasti muutenkin.

Siirtovelvoite ei ole kohtuullinen

Telepaketin artiklaa 114 selventävän johdantokappaleen 308 mukaan jäsenvaltioiden asettamien velvollisuuksien olisi oltava kohtuullisia, minkä lisäksi niiden yhteydessä voitaisiin tarvittaessa määrätä kohtuullisesta korvauksesta. Jäsenvaltioiden olisi esitettävä kansallisessa lainsäädännössään asettamilleen siirtovelvollisuuksille puolueettomat perusteet sen varmistamiseksi, että velvollisuudet ovat avoimia, oikeasuhteisia ja selkeästi määriteltyjä. Velvollisuudet olisi suunniteltava siten, että tarjotaan riittävät kannustimet tehokkaille investoinneille infrastruktuuriin.

Tekijänoikeussääntelyn tulee kohdella kaikkia teknisiä ratkaisuja samalla tavalla eikä lähetystekniikan tule vaikuttaa oikeudelliseen kohteluun tai maksettaviin tekijänoikeuskorvauksiin. Antenni- ja kaapeliverkko ovat jakeluteinä samanarvoisia, joten kaapelitelevisioverkon siirtovelvoite tulee purkaa myös julkisen palvelun televisio- ja radiokanavien osalta. Lähetysten jakeluteknikka ei voi olla peruste lisäkorvaukselle, joten ohjelmaostojen yhteydessä hankittujen kaapeliverkon televisiolähetysten tekijänoikeuksista ei pidä rahastaa kahteen kertaan antennijakeluun nähden. Vastuu siirtovelvollisuuteen liittyvistä tekijänoikeuskorvauksista kuuluu televisioyhtiöille riippumatta siitä, onko tilanteessa tekijänoikeuslain valossa kysymys edelleen lähettämistä vai alkuperäisestä lähettämistä. Teleoperaattorin osalta kysymys on puhtaasti teknisestä

välittämisestä, jolla ei ole tekijänoikeudellista merkitystä ja josta ei tule aiheutua operaattorille korvausvelvollisuutta.

Televisioyhtiön vastattava tekijänoikeuskorvauksesta ja maksettava operaattorille kapasiteettikorvaus

Telepakettidirektiivin johdantokappaleen 309 mukaan artiklan 114 toisen kohdan mukaisen uudelleenarvioinnin yhteydessä voidaan tarvittaessa määrätä kohtuullisesta korvauksesta, joka olisi vahvistettava kansallisessa lainsäädännössä. Mikäli kaapelitelevisioverkon siirtovelvoitetta ei pureta, SVPL:ään tulee sisällyttää siirtovelvoitteen edellytykseksi, että televisioyhtiö vastaa oikeudenhaltijalle must carry -siirrosta maksettavasta tekijänoikeuskorvauksesta.

Yleisradion lakisääteinen tehtävä on tuoda julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Se tekee ratkaisut ohjelmien sisällöstä ja tarjolla olevien kanavien lukumäärästä ja siitä, kuinka suurelle yleisölle niitä tarjotaan. Kaapelioperaattorit operoivat televisio-ohjelmien jakeluverkkoja, mutta niillä ei ole keinoja vaikuttaa siirtovelvoitteen nojalla jaeltavien ohjelmistojen sisältöön eikä määrään. Näissä olosuhteissa on luontevaa ja perustuslakivaliokunnan edellä mainittujen lausuntojen kanssa yhteensopivaa, että televisioyhtiön tulee vastata oikeudenhaltijalle maksettavasta korvauksesta.

Tämän lisäksi televisioyhtiöiden tulee maksaa operaattoreille siirtokapasiteetin käytöstä kohtuullinen korvaus. Telepakettidirektiivin 114 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioilla on mahdollisuus määrittää asianmukainen korvaus artiklan mukaisesti toteutettujen toimenpiteiden osalta eikä kaapelijakelu eroa sopimuksellisesti maanpäällisestä jakelusta. Molemmissa tapauksissa lähetyksen tekee televisioyhtiöstä erillinen verkko-operaattori ja korvaus maksetaan samalla tavalla maanpäällisessäkin verkossa. Verkkoja tulee kohdella teknologianeutraalisti.